

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 15C/106/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716205565
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Krnáčová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2016:6716205565.4

Uznesenie

Okresný súd Zvolen, v právnej veci žalobcu J. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E., Q. XXX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Harakály, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému Sociálna poisťovňa, IČO: 30807484, so sídlom 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, takto

rozhodol:

Súd konanie o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,-- € s príslušenstvom z a s t a v u j e .

Súd postupuje rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia Sociálnej poisťovni, IČO: 30 807 484, so sídlom 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 6.5.2016 žalobca žiada priznať náhradu škody na zdraví s tým, že si uplatňuje dva samostatné nároky a to nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,-- € spolu s príslušenstvom a nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,-- €. Oba nároky odvádza od pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 9.5.2007 s trvalými následkami na jeho zdravotnom stave. Nároky si uplatnil v zmysle ustanovenia § 13 ods. 3, písm. h/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), podľa ktorého sa z úrazového poistenia, ktoré je v zmysle § 2, písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. poistením pre prípad poškodenia zdravia v dôsledku pracovného úrazu poskytuje okrem iného aj náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedenú náhradu je povinný poskytnúť žalovaný, ktorý vykonáva sociálne poistenie, ktoré je súčasťou aj uvedeného úrazového poistenia (§ 120 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.). Samotný zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje nároky uplatnené žalobcom, ale odkazuje na osobitný predpis, ktorým je zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení všeobecnej zdravotnej poisťovni a o zriaďovaní rezortných odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Právomoc okresného súdu žalobca opieral práve o ustanovenie § 6 ods. 1, 3 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, na ktorý práve odkazuje zákon č. 461/2003 Z.z..

2. Po nariadení termínu pojednávania dňa 18.10.2016 zástupca žalovaného namielol nedostatok príslušnosti Okresného súdu Zvolen vo veci konať. Z obsahu je zrejmé, že namielol nedostatok právomoci prvostupňového súdu vec prejednať a rozhodnúť s poukazom na stanovisko č. CPJ 9/2006 o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolenia Najvyššieho súdu SR vydané ako spoločné stanovisko občiansko-právneho a správneho kolégia k otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolenia. Žalovaný poukazyval na to, že žalobcov návrh je zmätočný, zavádzajúci, nakoľko o základných nárokoch po 1.1.2004 rozhoduje sociálna poisťovňa v súlade so zákonom o sociálnom poistení a tento návrh je v rozpore s konaním vo veciach

sociálneho poistenia upraveným v časti 3 § 172 a nasledujúcich. V prípade, že sa žalobca nestotožnil so zastavením konania mal právo podať odvolanie, o ktorom bol riadne a preukázateľne oboznámený práve v doručenom rozhodnutí. O odvolaní v druhom stupni tak by rozhodovalo ústredie sociálne poisťovne podľa § 179 ods. 1, písm. b/ zákona a v prípade ak by s týmto rozhodnutím žalobca nesúhlasil mal právo podať žalobu o preskúmanie právoplatného rozhodnutia príslušnému krajskému súdu podľa platných právnych predpisov účinných v čase vydania rozhodnutia. Naopak žalobca po tom čo žalovaný zastavil konanie pre nedoplnenie podkladov na posúdenie dôvodnosti nároku na náhradu škody titulom pracovného úrazu vo veci nepodal odvolanie a podal žalobu na súd, kde žiadal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale aj nároku na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

3. Podľa ustanovenia § 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

4. Podľa ustanovenia § 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

5. Podľa ustanovenia § 9 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

6. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 CSP ak spor alebo vec patrí do právomoci iného orgánu v Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví a spor alebo vec mu postúpi. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

7. Ak orgán, ktorému bol spor alebo vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, predloží spor alebo vec na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Spory o právomoc medzi súdmi a inými orgánmi rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu podľa tohto zákona. Rozhodnutím kompetenčného senátu sú súdy a orgány verejnej moci viazané (§ 10 ods. 2 a § 11 ods. 1 CSP).

8. Je nesporné, že predmetom konania sú dva nároky s tým, že žalobca žiada priznať nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalovaný namieta nedostatok príslušnosti, avšak z obsahu podania adresovaného súdu na pojednávaní dňa 18.10.2016 pred zahájením pojednávania sa jedná o námietku nedostatku právomoci konať a rozhodovať vo veci. Rovnako nie je medzi stranami nie je sporné, že sa jedná o nárok na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku úrazu utrpeneho žalobcom pri plnení pracovných úloh pre zamestnávateľa v pracovnom pomere. Jedná sa o pracovný úraz. Žalobca ani žalovaný ďalej nerozporujú, že na základe uplatneného nároku u žalovaného bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania dňa 15.4.2016 z dôvodov tam uvedených. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené do vlastných rúk 21.4.2016 a bol poučený o možnosti podať opravný prostriedok proti uvedenému uzneseniu žalovaného. Zastavenie konanie bolo zapríčinené žalobcovou nečinnosťou, avšak žalobca sa v zákonom stanovenej lehote neodvolal, preto rozhodnutie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť dňom 24.5.2016. Je teda nesporné, že sa jedná o nárok zamestnanca vyplývajúci zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom, kde s účinnosťou od 1.1.2004 v zmysle ustanovení zákona č. 401/2003 Z.z. rozhoduje sociálna poisťovňa a ide tu o konanie vo veciach dávkových. Výnimka je v prípade náhrady vecnej škody. Nárok uplatňovaný v tomto konaní na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ako jeden z nárokov vznikol po 1.1.2004 a nárok je uplatnený z dôvodu pracovného úrazu, ktorý žalobca utrpel, tým nie je daná právomoc súdu na konanie a rozhodnutie o predmetnom nároku v zmysle ustanovenia § 3 a 4 Civilného sporového poriadku. Aj predchádzajúca procesná úprava účinná do 30.6.2016 podľa ustanovenia § 7 Občianskeho súdneho poriadku obdobne upravovala posúdenie otázky právomoci v prípade uplatňovania nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania.

9. Vo všeobecnosti sa právomoc posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Právomoc je základnou procesnou podmienkou, ktorej splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania. Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie preto k zastaveniu konania (§ 9 a § 10 CSP) s tým, že súd je povinný vec po právoplatnosti

uznesenia o zastavení konania postúpiť príslušnému orgánu. Pri zistení takéhoto nedostatku právomoci súdu vo veci konať, zákon nedáva súdu možnosť iného postupu než toho, ktorý vyplýva z ustanovenia § 10 ods. 1 CSP (aj predchádzajúca právna úprava obdobne upravovala postup súdu v ustanovení § 104 ods. 1 O.s.p.), teda zastavenie konania a súčasne rozhodnutie o tom, ktorému inému orgánu bude vec postúpená. Na rozhodnutie o postúpení veci nemá žiaden vplyv ani prípadné zistenie, že o veci už bolo iným orgánom právoplatne rozhodnuté. Riešením takýchto procesných prekážok je oprávnený len ten orgán, ktorý je vo veci samej podľa zákona kompetentný konať a tomuto orgánu, ktorému súd vec postupuje nič nebráni, aby sám skúmal splnenie procesných podmienok, za ktorých môže vo veci konať.

10. V posudzovanej veci predmetom sporu je nepochybne nárok žalobcu vyplývajúci z právneho vzťahu sociálneho poistenia, právna úprava, ktorá je obsahom zákona č. 461/2003 Z.z.. Tento zákon okrem iného vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia a právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj bolestného považuje za úrazovú dávku, ktorá sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje z úrazového poistenia. Právneho vzťahu z úrazového poistenia sa zúčastňuje poškodený, ktorý na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpel pracovný úraz alebo ak sa u nich zistila choroba z povolania (§ 83 zákona). Poškodený (žalobca) je teda osobou, ktorá túto dávku uplatňuje a má na ňu nárok podľa osobitného predpisu § 99 zákona č. 461/2003 Z.z.. Tohto právneho vzťahu sa zúčastňuje sociálna poisťovňa, ktorá je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia (§ 120 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.). Sociálna poisťovňa vykonáva sociálne poistenie nielen tým, že o dávkach rozhoduje, ale je tiež orgánom, ktorý tieto dávky aj poskytuje. To znamená, že sociálna poisťovňa je subjektom, ktorý v prípade priznania dávky poškodenému túto aj uhrádza. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na plnenie z titulu zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz ako aj chorobu z povolania v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. sa jedná o priame nároky zamestnanca voči sociálnej poisťovni ako platiteľovi dávok úrazového poistenia. Tento priamy nárok je založený ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého ustanovenia, nárok na úrazovú dávku z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Vzhľadom k týmto skutočnostiam súd potom dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (prvý výrok petitu návrhu) je nárokom, o ktorom súd nemá právomoc rozhodovať. Orgánom oprávneným v danej veci rozhodnúť je práve žalovaný, ktorému súd s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie vec po právoplatnosti postúpi.

11. Druhý z nárokov uplatňovaných v konaní je nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Aj v tejto časti žalovaný namieta nedostatok právomoci konať vo veci.

12. Otázku právomoci súdu na konanie a rozhodovanie o nároku na zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia riešil v súdnej praxi Najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach napr. R 27/2006, sp. zn. 2Cdo 253/2004, sp. zn. 3Cdo 295/2009, sp. zn. 7Cdo 33/2011, sp. zn. 7Cdo 2/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že právomoc sociálnej poisťovne nie je ani po 1.1.2004 (účinnosť zákona č. 461/2003 Z.z.) daná vo veciach nárokov na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a že o týchto nárokoch aj naďalej rozhoduje súd (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.). Keďže v tejto časti súd nevidel nedostatok právomoci rozhodnúť o nároku žalobcu uplatneného v konaní na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v tejto časti konanie nezastavil a po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zastavení konania v časti uplatňovaného nároku vo zvyšku o nároku konať bude.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 357, písm. a/ CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).